

Samrådsredogörelse

Utfärdat: 2025-07-04

Diarienummer: SBF-2023-00360

My Andreasson

Aktbeteckning: 2 -5670

Telefon: 031-368 19 20

E-post: my.andreasson@stadsbyggnad.goteborg.se

Detaljplan för avfallskraftvärmeverk vid von Utfallsgatan inom stadsdelen Sävenäs

Samrådsredogörelse

Handläggning

Stadsbyggnadsnämnden beslöt den 23 april 2024 att genomföra samråd för detaljplaneförslaget. Förslaget har sänts för yttrande under tiden 15 maj 2024 – 26 juni 2024.

Göteborgs Stad har genomfört en omorganisation vid årsskiftet 2022/2023. Detta ärende hade fram till 2022-12-31 diarienummer 0885/20 hos Stadsbyggnadskontoret. Sedan 2023-01-01 hanteras ärendet i stället av Stadsbyggnadsförvaltningen med nytt diarienummer: SBF-2023-00360.

Planförslaget har skickats ut enligt bifogad lista över samrådsrets.

Förslaget har under samma tid varit tillgängligt på Stadsbyggnadsförvaltningen och på stadsdelsbiblioteket i Göteborg. Ett offentligt möte i form av öppet hus hölls 28 maj 2024 på von Utfallsgatan 29.

Förslaget finns även tillgängligt på Göteborgs Stads hemsida:

www.goteborg.se/planochbyggprojekt.

Sammanfattning

Inkomna yttranden berör i huvudsak industribuller, påverkan på naturvärden, behov av komplettering kring påverkan på MKN vatten, höjd på skorsten, behov av komplettering kring olycksrisker, behov av reglering kring skyfallshantering samt geoteknik.

Utöver yttranden från förvaltningar och myndigheter har tre sakägare samt en förening yttrat sig.

Flera utredningar har kompletterats efter inkomna synpunkter och planhandlingar har kompletterats därefter. Plankartan har justerats för att ta större hänsyn till påverkan på naturvärden, den har även kompletterats med skyddsbestämmelser för att säkra avrinningsväg för skyfall samt med planbestämmelse om tillåten belastning. Framförda synpunkter har i övrigt till stor del kunnat beaktas genom mindre ändringar i planhandlingarna.

Kopior av samtliga yttranden har överlämnats till Exploateringsförvaltningen, fastighetsägare och berörda konsulter för kännedom och eventuellt beaktande vid planens genomförande.

Inkomna synpunkter och Stadsbyggnadsförvaltningens kommentarer

Inkomna synpunkter har sammanfattats nedan. Vid publicering på Stadens webbplats anges inte personuppgifter så som namn, fastighetsbeteckning eller adress. Synpunkterna finns i sin helhet på Stadsbyggnadsförvaltningen.

Kommunala nämnder och bolag m.fl.

1. Kulturförvaltningen

Har inget att erinra i ärendet.

Kommentar:

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar synpunkten.

2. Stadsfastighetsförvaltningen

Har inget att erinra i ärendet.

Kommentar:

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar synpunkten.

3. Kretslopp och vatten

Avfall

Det saknas information i planbeskrivningen om hur avfall under kommunalt insamlingsansvar ska hanteras inom planområdet. Hur och var avfall ska samlas in, och hur avfallsfordon ska angöra platsen behöver diskuteras närmare och sedan beskrivas i planbeskrivningen.

VA, dagvatten och skyfall

Bebyggelseförslag enligt etappindelning i planbeskrivningen krockar med befintliga kommunala VA-ledningar inom mark som ska förvärvas av Renova, befintlig fastighet Sävenäs 747:134. Bebyggelseförslaget enligt etappindelning stämmer inte överens med illustrationsritning. I illustrationsritning är det endast vågstation med potentiellt betongfundament som går in på u-områden för VA-ledningarna.

Kretslopp och vatten bedömer att det framgår i planhandlingar att det finns förutsättningar att ordna dagvattenhantering på kvartersmark enligt dagvatten- och skyfallsutredningen. Det finns dock behov av tydliggöranden i planbeskrivningen, vilket redovisas nedan.

Bebyggelseförslaget riskerar att skapa översvämningar i samband med skyfall då befintliga ytliga rinnvägar skärmas av med planerad bebyggelse. Kretslopp och vatten bedömer att det till viss del framgår i planhandlingar att det finns förutsättningar att ordna skyfallshantering på kvartersmark enligt dagvatten- och skyfallsutredningen men det finns behov av tydliggöranden i planbeskrivningen för att understryka vikten av en medveten och robust höjdsättning för att göra marken lämplig, vilket redovisas nedan.

Förtydliganden i planbeskrivning

Komplettera planbeskrivningen med information om dagvattenledningar som avleder dagvatten mot von Utfallsgatan som en förutsättning för fastigheten under "VA och dagvatten" sida 15.

Komplettera planbeskrivningen med att detaljplanen försörjs via lågzon med normal trycknivå på +50 mvp. Vid behov av högre tryck behöver egen tryckstegring anordnas under "Detaljplanens innebörd och genomförande" sida 19.

Förtydliga i planbeskrivningen att yta med u-område och prickmark behöver hållas fri från byggnader, inklusive cykelhus och eventuella betongfundament för cykel-parkering under "Parkering, cykelparkering" sida 27.

Omformulera rubrik "Dagvatten" till "Dagvatten och skyfall" sida 28.

Beskrivning av föreslagen dagvattenhantering på kvartersmark (sida 28) behöver kompletteras med information:

- Valet av underjordiska avsättningsmagasin har gjorts utifrån att tillgänglig yta på mark är begränsad och avstängningsmöjlighet för dagvattnet vid brand önskades.
- Den framräknade fördröjnings- och reningsvolymen 320 m³ baseras på att den ombyggda ytan är ca 3,9 ha, med en reducerad yta om 3,2 ha. Om mer eller mindre yta byggs om i framtiden kommer också behovet av fördröjning och rening påverkas.

Beskrivning av föreslagen skyfallshantering på kvartersmark (sida 28) behöver tydliggöras och kompletteras med information:

- Bebyggelseförslaget skärmar av befintliga rinnvägar vid skyfall vilket kan orsaka nya instängda områden med risk för översvämning. Det är endast med en robust höjdsättning av kvartersmark som planen kan genomföras i enlighet med Göteborgs Stads riktlinjer för skyfallshantering och göra marken lämplig för planerad bebyggelse utifrån översvämningrisk.

- För en robust höjdsättning ska marken luta från byggnader och andra känsliga anläggningar, sekundära avrinningsvägar säkerställas mot Sæveån, och byggnader ska ha en säkerhetsmarginal på minst 0,2 meter från maximalt vattendjup vid klimatanpassat 100-årsregn till færdigt golv eller vital del nödvändig för byggnadsfunktionen. För samhællsviktig infrastruktur gæller en säkerhetsmarginal på minst 0,5 meter till vital del för anläggningens funktion.

Planbeskrivningen behöver kompletteras med information om kapacitet i det allmænnæ VA-systemet under "Vatten och avlopp" sida 29.

"Vatten och avlopp" (sida 28) behöver kompletteras med information:

- Avloppsnätet inom kvartersmark ska utformas som duplikatsystem med skilda ledningar för dag- och dræneringsvatten respektive spillvatten. För att anslutning med sjælvfall ska tillåtas ska færdigt golv vara minst 0,3 meter över marknivå i förbindelsepunkt, med hænsyn till risk för uppdæmning i allmænt dag- och spillvattensystem.
- Om markarbeten planeras nærmare än 10 m från VA-anläggning ska Kretslopp och vatten få møjlighe t att granska arbetet enligt rutin "Kretslopp och vattens anvisningar för markarbeten" på Göteborg stads hemsida.
- Kretslopp och vattens fördröjningskrav för dagvatten ska uppfyllas innan anslutning till allmænt ledningsnät. Krav vad gæller avskiljning av föroreningar i dagvattnet ska vara uppfyllt.

Planbeskrivningen behöver förtydligas med ansvar för ansökan om ledningsrätt för befintliga VA-ledningar, under "Ledningsrätt" sida 34.

Planbeskrivningen behöver förtydligas kring Trafikverkets dagvattenanläggning under "Befintliga avtal som berörs" sida 35.

Text under "Upplysningar" behöver revideras till följande: "För att hantera dagvatten och skyfall erfordras en robust höjdsättning av byggnader. En robust höjdsättning för skyfallshantering innebär att færdigt golv på byggnad eller vital del f r byggnadsfunktionen ska höjdsättas med en säkerhetsmarginal på minst 0,2 meter till maximalt vattendjup vid klimatanpassat 100-årsregn. För samh llsviktig infrastruktur gæller en säkerhetsmarginal på minst 0,5 meter till vital del för anläggningens funktion. För att undvika att vatten samlas vid byggnader och känsliga anläggningar ska marken luta från byggnader och sekundära avrinningsvägar säkerställas mot Säveån."

Kommentar:

Planbeskrivningen kompletteras med en beskrivning kring avfallshantering. Illustrationsbilden justeras och anpassas efter den maximala utbyggnaden. Planbeskrivningen justeras med förtydliganden från kretslopp och vatten.

4. Idrott- och föreningsförvaltningen

Har inget att erinra i ärendet.

Kommentar:

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar synpunkten.

5. Göteborg Energi AB

Vid schaktningsarbeten i närheten av i markförlagda ledningar hänvisar Göteborg Energi AB till gällande bestämmelser vid markarbeten som omfattar el-, fjärrvärme-, fjärrkyla-, signalkabel, optostyrkabel optofiber och gasledningar tillhörande Göteborg Energi AB, Göteborg Energi Gothnet AB, Göteborg Energi Nät AB, Göteborg Energi Gasnät AB och Ale Fjärrvärme AB.

Göteborg Energi Nät AB (GENAB)

Inom området har GENAB flera stråk av ledningar. GENAB informerar om befintliga ledningar, där samtliga är av betydelse för att anläggningen skall kunna fungera tillfredställande.

Göteborg Energi Fjärrvärme och Fjärrkyla samt Signalkablar

Det finns felaktig information i planbeskrivningen om att det finns fjärrkyla i planområdet. Göteborg Energi har inget fjärrkylanät vid Sävenäs. Planbeskrivningen behöver därför korrigeras.

Vad gäller fjärrvärme har Göteborg Energi driftsatta ledningar inom planområdet.

Fastigheten Sävenäs 168:4 har delvis planlagts som avfallskraftvärmeverk (**E₁**), vilket Göteborg Energi ifrågasätter. Göteborg Energi ifrågasätter även begränsningen av byggnadsarean (**e₄**) som innebär att Göteborg Energi inte kan bygga ut pumpstationen om ett behov skulle uppstå i framtiden. Göteborg Energi önskar att bestämmelsen tas bort.

För den del av detaljplanen norr om von Utfallsgatan önskar Göteborg Energi få planstöd för befintliga ledningar.

Kommentar:

Felaktig information i planbeskrivningen gällande fjärrkyla justeras.

Fastigheten Sävenäs 168:4 planläggs delvis men användningen avfallskraftvärmeverk för att öka planens flexibilitet för framtiden. Ett rimligt scenario är att pumpstationen i framtiden ingår i användningen för avfallskraftvärmeverk och kommer då vara möjligt att placera inom en större del av planområdet.

Begränsningen av byggnadsarean (**e₄**) justeras och fastigheten ges en byggnadsarea om 800 m², vilket har bedömts som rimligt i förhållande till fastighetens storlek.

Kommunen och Göteborg Energi har kommit överens om att vissa av ledningarna ges ledningsrätt innan granskning. Således tas vissa u-områden för Göteborg Energi bort i plankartan.

6. Exploateringsförvaltningen

Exploateringsförvaltningen är positiva till planförslaget.

Dock behöver exploateringsförvaltningen utreda vilka ledningsomläggningar som är tekniskt och ekonomiskt genomförbara i relation till avfallskraftvärmeverkets behov av yta och en flexibel plan. Förprojektering för ledningsomläggning är under upphandling.

Inför granskning kan åtgärder på von Utfallsgatan komma att ses över för att stärka tryggheten för oskyddade trafikanter.

I övrigt har exploateringsförvaltningens synpunkter tillgodosetts i framtagandet av planförslag.

Kommentar:

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar synpunkten.

Transporter som kommer till anläggningen är 9–24 meter långa. Information har lagts till under upplysningar att grind inte bör anordnas närmare än 25 meter från von Utfallsgatan då det kan innebära att fordon blir stående på gatan innan de kan passera grinden.

7. Socialförvaltningen Nordost (fått förlängd svarstid)

Tillstyrker förslaget till detaljplan. Förvaltningen bedömer att förslaget har liten påverkan utifrån den sociala dimensionen och inte medför negativa konsekvenser för barn. Det är positivt om gång- och cykelbanan utmed von Utfallsgatan genom den nya bebyggelsen i framtiden kan komma att upplevas som mindre otrygg.

Kommentar:

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar synpunkten.

8. Miljöförvaltningen (fått förlängd svarstid)

Tillstryker fortsatt planarbete under förutsättning att förvaltningens synpunkter beaktas.

Luftkvalitet

Förvaltningen anser att luftmiljöutredningen behöver förtydligas vad gäller trafiksiffror. Det behöver framgå i bilaga A vilka prognosår som använts för beräkningarna.

Ljudmiljö

Bullerutredningen visar att planen kommer innebära ökat industribuller och att riktvärden/villkor för buller kan komma att överskridas med en decibel (41 dBA) nattetid för ett fåtal bostäder söder om E20. Miljöförvaltningen noterar dock att fasadberäkningar endast har utförts 1,5 meter över mark, och inte för mer än ett våningsplan. Eftersom bostäderna söder om E20 skyddas av en bullerskärm, som skyddar markplan mest från buller finns risk att ljudnivåer på övre våningsplan, underskattas och att den beräknade bullernivån riskerar att vara högre än 41 dBA nattetid.

Bullerutredningen saknar en redovisning av vilka åtgärder som kan vidtas för att villkoret 40 dBA nattetid ska kunna uppnås vid samtliga bostäder.

Miljöförvaltningen bedömer att målsättningen ska vara att samtliga villkor som verksamheten har för buller ska klaras av anläggningen, oavsett om trafikbuller eventuellt maskerar ljudet eller inte. Frågan om maskering är komplicerat. Buller från industriverksamheter har ofta en annan karaktär än trafikbuller och kan uppfattas annorlunda och mer störande. Det är också därför riktvärden för industribuller är hårdare än för trafikbuller. Miljöförvaltningen bedömer därför att bullerutredningen behöver innehålla förslag på hur buller kan dämpas från anläggningen, så att villkoret för buller nattetid inte risker att överskridas. Även om beräkningen utgår från ett värsta fall som kanske inte kommer hända så ofta, finns det inga uppgifter om hur ofta detta värsta fall kan komma att inträffa.

Miljöförvaltningen bedömer att bullerutredningen behöver kompletteras med följande:

- Uppgifter om fasadnivåer per bostad och för samtliga våningsplan, inte enbart i markplan, 1,5 meter över mark. Detta behövs både i tabellform och i bilagorna med beräkningsbilder. Mottagarpunktnummer i beräkningsbilderna behöver ersättas med den högst beräknade ekvivalenta ljudnivån per bostad.
- Uppgifter (källdata) om samtliga bullerkällor i utredningen och information om de är uppmätta eller kommer från andra källor.
- Baseras uppgifterna på tidigare utredningar behöver den/de inkluderas som bilaga till bullerutredningen, alternativt inkluderas som ett separat underlag i detaljplanen. Eftersom verksamheten redan har ett tillstånd med villkor för buller ska verksamheten klara samtliga villkor. Kommer verksamheten genomgå en ny tillståndsprövning kommer bullerfrågan också provas i den processen.

Naturmiljö

Förvaltningen bedömer att planen påverkar naturvärden negativt, eftersom planförslaget medger omfattande byggrätter i volym och höjd, endast ett par meter från naturområdet längs Sävån.

Under byggtiden och även under driftskedet finns risk för krav på trädfällning och andra åtgärder även inom naturområdet, för att skapa utrymme och avstånd av olika slag. Massiv skuggning från byggnader missgynnar vissa pollinerande insekter. Belysning missgynnar nattaktiva fladdermöss och insekter.

Miljöförvaltningen anser därför att det i planen bör undersökas vilka hänsyn som behövs och hur de kan säkras på lämpligt sätt.

Miljöförvaltningen instämmer därmed inte med planbeskrivningens formulering att naturvärden inte påverkas negativt av planens genomförande.

Förvaltningen instämmer inte heller med planbeskrivningens formulering om att planområdet utgörs av hårdgjorda ytor och bebyggelse där inga förhöjda naturvärden har noterats. Förvaltningen menar att inom planområdet finns

oredovisade trädkanter (i detaljplanens nordvästra del), gräsmattor, ruderatmarker och biotopskyddade alléer. Miljöförvaltningen bedömer att de gröna områdena sammantaget har ett visst värde, särskilt för insekter, som i sin tur kan utgöra föda för fridlysta fladdermöss och fåglar.

Det är bra att främmande invasiva arter har uppmärksamats, så att de kan hanteras på ett korrekt sätt i den fortsatta processen. Underlag visar att det finns goda förutsättningar för pollinerare i den strandnära skogen och i ruderatmarken söder om von Utfallsgatan (i detaljplanens sydvästligaste del) samt i viss mån även i klippta gräsmattor, särskilt med tanke på närheten till angränsande miljöer.

Kompensationsåtgärder och grönytefaktor

Göteborgs Stads riktlinjer för kompensationsåtgärder för ekosystemtjänster i plan- och exploateringsprojekt inte har använts. Riktlinjerna ska tillämpas i detaljplanen då Göteborgs stad (och kommunalt bolag) äger marken. Det är viktigt att tillräckliga underlag om möjlig påverkan, hänsyn och kompensationsåtgärder finns för ett sådant arbete. Miljöförvaltningen vill redan nu lyfta en kompensationsåtgärd som bör diskuteras: att skapa nya gröna taktytor för växtlighet och insekter.

Miljöförvaltningen saknar en beskrivning av grönytefaktorn för planområdet. Stadens arbetsmetod för grönytefaktor i plan- och exploateringsprojekt ska användas, då marken ägs dels av kommunen, dels av det kommunala bolaget Renova.

Markmiljö

Utförda undersökningar inom de tre fastigheterna Sävenäs 168:2, Sävenäs 168:5 och Sävenäs 747:134 visar på föroreningsnivåer över riktvärdet för känslig markanvändning (KM) och allt markarbete är anmälningspliktigt enligt 28§ FMH 1998:899.

Inom området förekommer brandsläckningsplatser. Därmed kan det finnas risk för PFAS i mark och grundvatten. Undersökning av detta behöver kompletteras innan startbesked ges. Risk för PCB finns vilket också behöver omfattas i kompletterande undersökning samt även provtagning inom fastighet Sävenäs 168:4, som inte undersökts.

Dagvatten

Miljöförvaltningen bedömer att en kompletterande dagvattenutredning behöver tas fram som utreder dagvattenhantering i hela planområdet och inte bara i delområdet i väster, där man planerar att placera nya byggnader.

I samband med att en ny detaljplan tas fram för hela området utgår miljöförvaltningen från att detta innebär en ny prövning av hela planområdet. Det har exempelvis inte beskrivits eller utretts hur trafikdagvattnet från den del av von Utfallsgatan som ingår i planområdet kommer hanteras. Här ser förvaltningen en möjlighet till gröna och öppna lösningar som bidrar till ekosystemtjänster och gynnar biologisk mångfald.

Miljöförvaltningen bedömer att Säveån bör klassas som mycket känslig recipient i detaljplanen. I dagvattenutredningen (COWI, 2023-01-20) för närliggande detaljplan Värmeverk vid von Utfallsgatan har Säveån, med hänsyn till att det är ett Natura 2000-område, klassats som mycket känslig i stället för känslig recipient. Detta innebär att föroreningshalterna inte får överstiga riktvärden för mycket känslig recipient samt att omfattande rening krävs för hårt belastad yta. Denna bedömning gjordes i samråd med Kretslopp och Vatten.

Miljöförvaltningen anser att detaljplanens påverkan på vattenförekomstens ekologiska status, framför allt fisk, hydrologisk regim och morfologiskt tillstånd, även bör beskrivas för att säkerställa att den inte försämrar möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten i recipienten. Bedömningen att detaljplanen inte kommer försämrare recipientens möjlighet att uppnå miljökvalitetsnormerna baseras på att samtliga ämnen efter rening minskar jämfört med befintlig situation. Den berörda vattenförekomsten Säveån–Olskroken till Brodalen har måttlig ekologisk status, beroende på bland annat kvalitetsfaktorer fisk (som har måttlig status), hydrologisk regim (som har dålig status) och morfologiskt tillstånd (som har otillfredsställande status). Förvaltningen ser att en sådan beskrivning är av vikt på grund av att det sker mycket exploatering i området kring Säveån, med risk för kumulativa effekter, samtidigt som ån är värdefull ur naturvårdessynpunkt (Natura 2000-område).

Miljöförvaltningen bedömer att lokal dagvattenhantering bör utredas redan i planarbetet. I dagvattenutredningen står följande: ”I senare skede när projektering är påbörjad bör det undersökas om delar av ytan som antas avvattnas mot det kombinerade ledningsnätet i stället kan anslutas till dagvattenledning och avledning till Säveån. Detta skulle leda till att belastningen på det kombinerade nätet minskar. Att avleda dagvatten från planområdet till Säveån i stället för som idag, till det kombinerade ledningssystemet, innebär förutom minskad breddningsrisk till Säveån även minskat kväveutsläpp till Rivö Fjord (via Ryaverket).”

Miljöförvaltningen bedömer att det behöver säkerställas att exploateringen inte medför ökad risk för att det kombinerade systemet, som även innehåller spillvatten, ska bredda till Säveån. Enligt Kretslopp och vattens modeller i dagvattenutredningen ser det ut som att bräddning av det kombinerade systemet skulle kunna ske till Säveån redan i befintlig situation vid dimensionerande regn.

Miljöförvaltningen ifrågasätter dagvattenutredningens resonemang om att dagvatten som når Ryaverket kommer renas ytterligare från fosfor och kväve i reningsverkets reningsprocess. För kväve är halterna ut från Ryaverket betydligt högre än i ingående dagvatten. Ryaverkets utsläppsvillkor är 8000 µg/l. Halten kväve efter rening ut från planområdet har beräknats vara cirka 1400 µg/l. Det innebär att dagvattnet som leds till Ryaverket bidrar till betydligt högre kväveutsläpp i havet än om det renas lokalt och släpps ut till Säveån.

Miljöförvaltningen förespråkar öppna gröna lösningar för att ta hand om dagvatten där så är möjligt. Sådana bidrar även till miljömålet för naturen *Göteborg har en hög biologisk mångfald* och delmålet *Göteborgs Stad arbetar för*

renare hav, sjöar och vattendrag i miljö- och klimatprogrammet.

Dagvattenanläggningens fördröjnings- och reningsfunktion är särskilt viktig i områden, som detta, nära Säveån. Inte minst om ytterligare dagvatten ska ledas dit från det tidigare kombinerade nätet

Miljömål

Förvaltningen bedömer att avsnittet om miljömål i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram behöver utvecklas.

Förvaltningen delar inte bedömningen om att planen inte påverkar miljömålet om biologisk mångfald. De gröna områdena inom planområdet har sammantaget har ett visst värde. Det finns därför en risk att naturvärden utanför planområdet kan påverkas negativt.

Förvaltningen anser även att delmålet *Göteborgs stad arbetar för renare hav, sjöar och vattendrag* behöver utvecklas utifrån förvaltningens synpunkter om dagvatten.

Förvaltningen anser att skrivningen om planens påverkan på delmålet *Göteborg säkrar en god ljudmiljö för göteborgarna* behöver korrigeras med avseende på förvaltningens synpunkter om industribuller.

Yttrande från Miljö- och klimatnämnden (Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet)

Materialåtervinning finns omnämnt i detaljplanen och är i linje med vad stadens Klimatråd lyfter fram i sin rapport som en lösning att föredra före CCS. Därav är det viktigt att planeringen för ökad materialåtervinning medger en process där plasten går till återvinning istället för förbränning.

Skälen till att materialåtervinning är att föredra finns beskrivna i rapportens text om Sävenäs (Göteborgs Stads klimatråd 2023 Rapport 2023:12).

Kommentar:

Luftkvalitet

Luftmiljöutredningen har reviderats så det framgår vilka prognosår som använts för beräkningarna.

Ljudmiljö

Bullerutredningen har reviderats med bland annat fasadberäkningar som utgår från två våningsplan, samt möjliga åtgärder som kan utföras för att sänka bullernivåer. Planbeskrivningen har kompletterats med information från bullerutredningen.

Naturmiljö

Bebyggelsens avstånd till Säveån kommer inte förändras i någon större utsträckning jämfört med idag då marken närmast strandområdet har markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Det bedöms inte finnas någon risk att träd inom strandområdet behöver tas ned till följd av detaljplanens genomförande.

Plankartan kompletteras med en bestämmelse om att belysningsmaster ska placeras med ljuskällan riktad in mot verksamhetsområdet (**m₅**). I övrigt går det att anta att den delen av Säveån redan idag utsätts för belysning från Lemmingsvallen, norr om Säveån. Planens genomförande bedöms därför inte innebära någon större skillnad från dagsläget.

Plankartan justeras så bebyggelsen inom cirka 30 meter från naturmarken tillåts uppföras till 35 meter över angivet nollplan (**h₁**). Planbeskrivningen har kompletterats med en solstudie som visar hur omkringliggande mark påverkas av tillkommande bebyggelse.

Trädalléer skyddas av generellt biotopskydd. Det har dock inte bedömts som möjligt att ge allén i södra delen av planområdet ytterligare skydd i plankartan då träden står inom u-område för Kretslopp och vattens befintliga ledningar. Det är önskvärt om trädalléer längs von Utfallsgatan bevaras. Planen medger en flexibel placering av byggnadsverk över von Utfallsgatan då utbyggnaden förväntas ske i etapper under en 25 årsperiod eller mer, där den största tillbyggnaden förväntas ske om 10–15 år. Det går därför inte att utesluta att träd kan påverkas negativt av planens genomförande. För de träd som omfattas av generellt biotopskydd och riskerar att påverkas söks dispens hos länsstyrelsen.

Konsekvensbeskrivningen kompletteras med ett tydligare resonemang.

Kompensationsåtgärder och grönytefaktor

Göteborgs Stads riktlinjer för kompensationsåtgärder har genomförts med berörda förvaltningar. Planbeskrivningen kompletteras med information.

Markmiljö

Frågan har stämts av med miljöförvaltningen som inte ser att osäkerheten med avsaknad av PFAS och PCB analys ska göra planen olämplig. Kompletterande miljöteknisk undersökning av mark- och grundvatten är inte nödvändigt inför granskningsskedet av planen. Inför bygglov behöver dock kompletterande miljöteknisk undersökning göras av mark och grundvatten. Analyser bör då göras förutom av standardparametrar som metaller, alifater och aromater etc. även av PCB och PFAS. Det bör i planbeskrivningen framgå att PFAS inte har analyserats i mark, grundvatten och dagvatten. Planbeskrivningen kompletteras med information.

För fastighet Sävenäs 168:4 har en historisk beskrivning tagits fram. Planbeskrivningen har kompletterats med information. Pumpstationen byggdes ut strax efter att avfallsförbränningsanläggningen uppfördes (år 1972), utifrån ett föroreningsperspektiv bedöms marken därmed ha samma förutsättningar som intilliggande fastigheter.

Dagvatten

Dagvatten- och skyfallsutredningen har kompletterats och redovisar föroreningsbelastningen på två olika sätt. En beräkning för endast de ytor som genomgår omexploatering, dels beräkningar för hela planen uppdelat på de två recipienterna och på kvartersmark och allmän platsmark. Till sist redovisas

föroreningshalter relaterat till målvärden i ett scenario där dagvatten från hela planen skulle genomgå ett reningssteg.

Säveån har klassats som en känslig recipient, vilket är det gällande. Stadsbyggnadsförvaltningen har i dialog med Kretslopp och vatten inte bedömt att Säveån ska klassas annorlunda.

Dagvatten- och skyfallsutredningen har förtydligats med en beskrivning om dimensionerade dagvattenflöden till Säveån och till kombinerat ledningsnät vid befintlig situation och efter exploatering, med klimatfaktor 1,0 respektive 1,25.

En konsekvensbedömning har gjorts i miljökonsekvensbeskrivningen. Bedömningen är att ökade flöden från detaljplanen inte kommer ha någon påverkan på Säveån genom förändrad hydrologisk regim eller hydromorfologiskt tillstånd då flödet från detaljplanen endast ökar marginellt i förhållande till Säveåns storlek och naturliga flöde.

Dagvatten- och skyfallsutredningen redovisar vilken dagvattenhantering som är möjlig att genomföra. Att fastigheten har en fungerande dagvattenhantering säkerställs i bygglovet.

Dagvatten- och skyfallsutredningen har förtydligats med resonemang kring separering. Det bedöms i nuläget inte som möjligt att separera området i samband med detaljplanen eftersom det finns ett stort kombinerat område uppströms och att nyttan med att separera planområdets dagvatten bedöms begränsad i relation till kostnaden och komplexiteten med hänsyn till andra ledningar i gatan.

Resonemanget om att dagvatten som når Ryaverket kommer renas ytterligare från fosfor och kväve i reningsverkets reningsprocess har justerats i enlighet med dialog som förts mellan kretslopp och vatten, miljöförvaltningen och Gryaab.

Miljömål

Planbeskrivningen kompletteras med en tydligare resonemang om miljömålen.

Svar på yttrande från Miljö- och klimatnämnden (Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet)

Yttrandet har sänts till exploatör och berörda konsulter för kännedom och beaktande vid planens genomförande. Detaljplanen medger användningarna avfallskraftvärmeverk och avfallsanläggning, vilken materialåtervinning bedöms rymmas inom.

Statliga och regionala myndigheter m.fl.

9. Lantmäterimyndigheten

Plankarta

Vissa av planbestämmelserna ligger delvis på plangränsen och bör flyttas för att göra plankartan mer lättläst.

Under teckenförklaringen finns planbestämmelsen **u₁** både rubriken ”Egenskapsbestämmelser för allmän plats och ”Egenskapsbestämmelser för kvartersmark”. I plankartan finns inte **u₁** inom allmän plats. Rubriken kan därför tas bort.

Det bör i plankartan redovisas var Sävenäs rangerbangård ligger för att planbestämmelserna **m₁** och **m₂** ska vara lättare att förstå. I framtiden kan Sävenäs rangerbangård byta namn eller inte finnas kvar.

Centralt i plankartan som utgörs av prickmark och planbestämmelsen **u₁** (där ledningsrätt finns) är det svårt att utläsa egenskapsgränsen, den bör därmed göras tydligare.

Sydväst i plankartan är den sekundära egenskapsgränsen otydlig och väldigt lik en kombinerad egenskapsgräns mitt i gränsdragningen.

Användningsbestämmelsen (**GATA₁**) borde inte vara inom parentes, utan det räcker att (**E₅**) är inom parentes, då det är den bestämmelsen som är tänkt att vara begränsad i höjdled. Så som användningsbestämmelserna är utformade nu gäller varken (**GATA₁**) eller (**E₅**) över 50 meter. Generellt gäller planområde och planbestämmelser obegränsat i höjdled.

I planbestämmelsen (**GATA₁**) kan formuleringen ”avgränsad uppåt 4,5 meter från markplan” tas bort, då det inte behövs.

Formuleringen för planbestämmelsen (**E₅**) bör ändras så att ”från” byts ut till ”ovan”.

Planbeskrivning

Det framkommer på sida 19 att ingen bebyggelse får uppföras inom 4 meter från fastighetsgräns som vetter mot von Utfallsgatan, samma gäller Lemmingsgatan och Sävenäs rangerbangård. En lämpligare formulering hade varit om det stod ”allmän platsmark” och ”längs med planområdet”.

Under ”Fastighetsbildning” på sida 34 framkommer det att före beviljande av bygglov ska fastighetsreglering, fastighetsbildning och nödvändiga fastighetsrättsliga åtgärder, exempelvis bildandet av ledningsrätter, vara genomförda. Då det område som utgör allmän platsmark redan är avskilt från de övriga områden (som är kvartersmark) och då det inte finns några fastighetsindelingsbestämmelser i detaljplanen, finns det inte några hinder för fastighetsägaren att ansöka om bygglov direkt efter detaljplanen har fått laga kraft.

Under ”Servitut” på sida 34 vore det önskvärt om det framkom vilken fastighet som kommer belastas, samt var servitut ska vara. Det bör förtydligas om det ska göras via avtalsservitut eller lantmäteriförrättning. Det ska även redovisas vilka konsekvenser respektive fastighet får av planens genomförande.

Under ”Ledningsrätt” sida 34 framkommer det att område som i plankartan markerats med Ex utgörs av en befintlig transformatorstation. Det ska stå **E₄** och inte Ex.

Övrigt

Illustrationskartan och plankartan stämmer inte överens. I illustrationskartan redovisas ett större planområde än i plankartan.

Kommentar:

Plankartan och planbeskrivning justeras enligt förslag. Illustrationsbilden justeras och anpassas efter den maximala byggrätten.

10. Västra Götalandsregionen

Planen medger att ytterligare en skorsten kan uppföras med en totalhöjd om +160,0 meter över havet. Västra Götalandsregionen önskar en hinderanalys utförd av Luftfartsverket (LFV) på denna skorsten så tidigt som möjligt i detta skede för att försäkra att skorstenen ej kommer att penetrera våra PinS-procedurer för Östra sjukhusets helikopterflygplats ESHB.

Yttrande inkommet efter flyghinderanalys (2024-10-28)

Västra Götalandsregionen har tagit del av LFV:s utredning samt tagit del av kompletterande uppgifter från LFV gällande påverkan på PinS-procedurer för Östra sjukhuset helikopterflygplats, Sävenäs 168:2 - maxhöjd av 149 meter över havet.

I egenskap av sakägare (verksamhetsutövare) invänder sig Västra Götalandsregionen mot planerad etablering som innebär uppförande av skorsten med totalhöjd 160 meter över havet. Ny skorsten behöver ha en totalhöjd om 149 meter över havet för att inte penetrera PinS-procedur Östra sjukhuset helikopterflygplats ESHB.

Kommentar:

En flyghinderanalys har tagits fram efter samråd som Västra Götalandsregionen tagit del av. Plankartan justeras så befintlig skorsten blir planenlig, samt att ny skorsten får en totalhöjd om +149 meter över havet (f₁).

11. Försvarsmakten

Har inget att erinra i ärendet.

Kommentar:

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar synpunkten.

12. Trafikverket

Sävenäs rangerbangård

Trafikverket noterar att enligt planbeskrivningen medger inte planen någon inskränkning på riksintresset för kommunikation.

Vidare ser Trafikverket att föreslagna skyddsåtgärder avseende närhet till rangerbangården och en eventuell olycka med farligt gods är rimliga. Det är positivt att de är införda som planbestämmelser.

Järnvägsanslutning

Trafikverket äger fastigheten Gullbergsvass 703:6 som angränsar till och ligger direkt söder om planområdet. I planbeskrivningen uppges möjligheten att på sikt (15–25 år) kunna bygga ett stickspår och tömningshall för in- och utlastning via

järnvägstransporter, vilka i så fall skulle förläggas inom Trafikverkets fastighet. Trafikverket vill betona att det för närvarande finns behov av marken kopplat till Sävenäs rangerbangård. Detaljplanens genomförande medger inte per automatik att Trafikverket kan upplåta marken inom Gullbergsvass 703:6 för exempelvis ett stickspår.

Under ”Fastighetsrättsliga frågor” finns omnämnt att ett servitut för väg mellan von Utfallsgatan och järnvägen inom mark som överförs till exploatören ska upprättas till förmån för kommunen. Syftet med servitutet är att möjliggöra åtkomst till järnvägen från von Utfallsgatan. Trafikverket ser positivt på detta men ser gärna att det tydliggörs om det avser åtkomst för räddningstjänst eller för annat primärt ändamål. En visning i illustrations- eller plankartan om tänkt placering av servitutet skulle ytterligare öka tydligheten.

Luftfart

Byggnadsverk överstigande 20 meter kan påverka Luftfartsverkets CNS-utrustning. Luftfartsverkets CNS-utrustning används för att övervaka luftfarten inom svenskt territorium. Då CNS-utrustningens placering och specifika funktion är skyddsklassad kan byggnadernas eventuella påverkan på CNS-utrustningen endast bedömas av Luftfartsverket. Luftfartsverket är därför sakägare och ska ges möjlighet att yttra sig över etableringen. Detta görs genom Luftfartsverkets avgiftsfria tjänst "CNS-analys" som finns tillgänglig på deras hemsida.

Fastigheten berörs av den så kallade MSA-påverkade ytan för Landvetters flygplats, vilket är ett skyddsområde på 55 km kring flygplatser där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen. Inom denna radie från instrumentflygplatser finns en risk att flygtrafikens navigationshjälpmedel och landningsprocedurer störs vid etableringar av ledningsmaster och högspänningsledningar. En flyghinderanalys ska göras vid etablering av byggnader eller byggnadsverk som överstiger 20 meter inom MSA-ytan. Flyghinderanalysen ska skickas till berörda flygplatser.

För torn med en höjd som överstiger 20 meter utanför tätort eller 45 inom tätort ska även Försvarmakten remitteras, då objektet kan påverka Försvarmaktens intressen gällande militär luftfart.

Inför byggstart ska även en flyghinderanmälan skickas in till Försvarmakten enligt Luftfartslagen (2010:500 6 kap 23§).

Objekt vars höjd över den omgivande mark- eller vattenytan är 45 meter eller högre och som är belägna utanför en flygplats fastställda hinderbegränsande ytor, ska förses med hinder- och ljusmarkering i enlighet med Transportstyrelsens föreskrift TSFS 2020:88.

MobiSIR

MobiSIR är det statliga järnvägsnätets eget radio- och telesystem för kommunikation. Etableringen påverkar inte MobiSIR.

Sammantagen bedömning

Förutsatt att ovanstående synpunkter och upplysningar beaktas har Trafikverket inget att erinra i ärendet.

Kommentar:

Järnvägsanslutning

Syftet med servitutet är för att kommunen ska ha tillträde till eventuella framtida kombiterminal, vilket förtydligas i planhandlingarna. Trafikverket har i dialog med kommunen svarat att man inte har något behov av servitut för egen del.

Luftfart

Luftfartsverket läggs till som sakägare inför granskning. Exploatören har tagit fram en flyghindersanalys efter samråd.

Yttrandet har sänts till exploatör och berörda konsulter för kännedom och beaktande vid planens genomförande.

13. Säve flygplats

Säve Flygplats har inget att erinra uppförandet av den nya skorstenen under förutsättning att en flyghinderanalys utförs som visar att det ej finns någon påverkan på flygplatsens hinderbegränsande ytor eller in-/utflygningsprocedurer.

Regelverk TSFS 2020:88 (Markering av föremål som kan utgöra en fara för luftfarten och om flyghinderanmälan) skall följas.

Kommentar:

Exploatören har tagit fram en flyghindersanalys efter samråd.

14. Länsstyrelsen

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10 §

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget strider mot prövningsgrunden för MKN (vatten) samt hälsa och säkerhet (skyfall, olycksrisker samt geoteknik).

MKN Vatten

Planläggning får inte medverka till att en miljökvalitetsnorm, MKN, överträds. Kommunen måste därför i sitt underlag visa hur planerade åtgärder påverkar vattenkvaliteten inom de vattenförekomster som kan beröras av planområdet samt hur de påverkar möjligheterna att nå uppsatta MKN för vatten. Kommunen ska i sitt underlag visa på vilka grunder bedömningen har gjorts, med avseende på såväl ytvatten som grundvatten. Bedömning ska göras på kvalitetsfaktornivå. Det är dessutom viktigt att man även belyser påverkan på eventuella hydromorfologiska vattenkvalitetsfaktorer och inte bara vattenkvalitet.

Planområdet består redan idag av mestadels hårdgjorda ytor och tillägget innebär därför att hårdgöringsgraden av planområdet enbart kommer att utökas marginellt. Trots detta innebär exploateringen att det finns ett ytterligare fördröjningsbehov på 320 m³. Dagvattnet från planområdet avleds idag till två separata ledningssystem. Delområde D, med befintlig anläggning, avvattnas till det kombinerade ledningsnätet som går till Ryaverket, med Rivö Fjord som recipient. Övriga delar av planområdet Delområde A, B och C avvattnas via kommunala ledningsnätet till den närliggande recipienten Säveån. Kommunen behöver säkerställa rening av vattnet innan det når recipienten Säveån. Länsstyrelsen anser med anledning av detta att mark avsedd för dagvattenhantering behöver reserveras och förses med bestämmelser på plankartan. Då mängden föroreningar i dagvattnet ökar för flera parametrar utan rening efter genomförandet av planen, så är det av stor vikt att kommunen säkerställer att de planerade dagvattenlösningarna kommer att genomföras. Länsstyrelsen anser vidare att reningsbehovet för planområdet behöver redovisas separat för varje avrinningsområde. Detta för att man skall kunna göra en bedömning av vad den verkliga belastningen för Säveån blir av det tillkommande dagvattnet.

Vidare anser länsstyrelsen att en tydligare beskrivning av planerad dagvattenhantering behöver lyftas in i planbeskrivningen. Det behöver också, i

planbeskrivningen, finnas en motivering och slutsats avseende om MKN för vatten bedöms kunna påverkas av detaljplanen. Planbeskrivningen behöver också uppdateras med nu gällande MKN för dagvattnets alla recipienter, även berörda slutrecipienter.

Skyfall

Enligt kommunen kan en robust höjdsättning, som medför att vatten inte ansamlas intill byggnader samt säkerställer avrinningsvägar mot Säveån, genomföras och leda till en säker situation vid skyfall. Den höjdsättning som kommunen bedömer är kritisk för att situationen vid skyfall ska vara acceptabel behöver säkerställas i plankartan.

Eftersom kommunen bedömer att verksamheten är samhällsviktig är det motiverat att ge verksamheten ett högre skydd avseende skyfall.

Olycksrisker

Då kommunen bedömer att verksamheten är samhällsviktig är det också motiverat att ge verksamheten ett högre skydd avseende olycksrisker. Exempelvis kan det då vara skäligt att utreda ytterligare skyddsåtgärder mot olyckor med farligt gods på rangerbangården.

Beräkningar av olycksrisker kopplade till rangerbangården utgår från en tidigare genomförd riskutredning, där resultatet för beräknad individrisk avseende Västra stambanan antas vara representativt även för risker på Savenäs rangerbangård. Länsstyrelsen delar inte uppfattningen att det går att tillämpa resultatet även för rangerbangården. Riskerna är troligen avsevärt högre för rangerbangården än beräkningarna för individrisk för transporter som färdas längs med Västra stambanan. På rangerbangården förekommer farligt gods oftare och under längre tid (stillastående vagnar), och det sker omlastning av gods, byte av vagnar, flera olika spår som korsas etc. som ökar sannolikheten för en olycka. Eftersom säkerställda åtgärder är relativt väl tilltagna och förväntas ge ett gott skydd mot många olika olycksscenarier bedöms beräkningarna dock ha mindre betydelse. Länsstyrelsen efterfrågar dock en bedömning av om explosionsrisker motiverar ytterligare åtgärder.

Geoteknik

Länsstyrelsen delar SGI:s åsikt och hänvisar till SGI:s yttrande i sin helhet.

Råd enligt PBL och MB

Naturvärden

En viktig planeringsförutsättning är planområdets närhet till Säveån. Säveån utgör Natura 2000-område och ån och strandzonen är av riksintresse för naturvärden. Ån och strandzonen omfattas också av strandskydd, som återinträder i planområdet vid aktuell planläggning.

Länsstyrelsen noterar att inga stabilitetshöjande åtgärder behövs i strandzonen eller närmare ån. Mot den här bakgrunden bedömer Länsstyrelsen att påverkan på Natura 2000-området och riksintresseområdet uteblir.

Länsstyrelsen ser inga hinder mot att strandskydd upphävs på det sätt som anges i planbeskrivningen och som framgår av plankartan.

Trafik

Trafikverket har lämnat ett yttrande daterat 2024-06-17 som Länsstyrelsen hänvisar till i sin helhet.

Släckvatten

Enligt släckvattenutredningen ska anläggningen anpassas så att släckvatten kan hållas kvar inom fastigheten, på ytor eller i ledningssystem, eller i fördröjningsmagasin. Länsstyrelsen efterfrågar att kommunen inkluderar en bedömning av vilka möjligheter som finns att åstadkomma dessa åtgärder för släckvattenhantering inom ramen för detaljplanen.

Synpunkter enligt annan lagstiftning

Vattenverksamhet

Av underlaget framgår det att det finns en framtida risk kopplat till stabiliteten i slänterna ner mot Säveån. Om det i samband med projektering och byggskede framkommer att det finns behov av att utföra stabilitetshöjande åtgärder i och/eller intill Säveån skall detta samrådask med länsstyrelsen.

Åtgärder i vattenområdet är i de flesta fall anmälningspliktigt hos länsstyrelsen eller tillståndspliktigt hos mark- och miljödomstolen. Samråd bör ske med länsstyrelsen i god tid innan planerade åtgärder ska utföras. Eventuella arbeten i ytvatten ska beskrivas samt hur dessa avses att hanteras gällande anmälan eller tillstånd enligt 11 kap. MB. Eventuella vattenverksamheter och tillstånd koppade till dessa inom planområdet, skall beskrivas i underlaget. Detta för att det skall finnas stöd för åtgärderna i detaljplanen inför kommande tillståndsprövningar

Vid åtgärder som till exempel schaktning, pålning eller anläggande av byggnader med djup grundläggning, till exempel källare eller underjordiska garage, kan bortledning av grundvatten under anläggningsskedet och/eller driftsskedet bli aktuellt. Länsstyrelsen upplyser om att åtgärder som kan innebära bortledning av grundvatten innebär en vattenverksamhet som regleras i 11 kap. MB. Bortledning av grundvatten är tillståndspliktig om det inte är uppenbart att vare sig allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. I det fall åtgärden bedöms vara tillståndspliktig ska samråd utföras i tidigt skede med länsstyrelsens vattenvårdsavdelning. Det är verksamhetsutövarens ansvar att göra denna bedömning.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att förslaget innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens åsikt. Ett avgränsningssamråd har genomförts med Länsstyrelsen 2023-11-06.

Länsstyrelsens samrådsyttrande har bilagts.

Kommentar:

MKN Vatten

Dagvatten- och skyfallsutredningen har kompletterats med en beskrivning om dimensionerade dagvattenflöden till Säveån och till kombinerat ledningsnät vid befintlig situation och efter exploatering, med klimatfaktor 1,0 respektive 1,25. Miljökonsekvensbeskrivningen har kompletterats med en beskrivning att ingen påverkan sker genom förändrad hydrologisk regim eller hydromorfologiskt tillstånd av Säveån då flödet från detaljplanen endast ökar marginellt i förhållande till Säveåns storlek och naturliga flöde.

Dagvatten- och skyfallsutredningen kompletteras med en redovisning av reningsbehovet för varje separat avrinningsområde.

Stadsbyggnadsförvaltningen hänvisar till att det inte bedömts som nödvändigt att förse plankartan med ytterligare bestämmelser för att säkerställa en god dagvattenhantering. De åtgärder som föreslås i dagvatten- och skyfallsutredningen är möjliga att genomföra, reglering i plankartan riskerar att låsa in möjliga åtgärder. Att fastigheten har en fungerande dagvattenhantering säkerställs i bygglovet.

Planbeskrivningen kompletteras med ytterligare information från dagvatten- och skyfallsutredningen.

Skyfall

Stadsbyggnadsförvaltningen har inte bedömt det som rimligt att styra höjdsättningen i detalj då det riskerar att innebära en allt för låst detaljplan. Eftersom planen tar höjd för en utökning och utveckling på lång sikt har det bedömts som viktigt med en flexibel placering av byggrätter. Plankartan kompletteras med en bestämmelse att avrinningsväg för skyfall ska anordnas (**m4**), samt ett villkor att startbesked inte får ges för bebyggelse förrän avrinningsväg för skyfall säkerställts (**a2**).

I dagvatten- och skyfallsutredningen har det utgått från att anläggningen är samhällsviktig. Vidare visar utredningen att det vid skyfall endast finns ett fåtal ytor som riskerar att få ett vattendjup över 20 cm. Därmed bedöms framkomligheten till entréer kunna säkerställas för ny bebyggelse. För att hantera skyfall föreslås en robust höjdsättning. För att undvika att vatten samlas vid byggnader och känsliga anläggningar ska marken luta från byggnaden. De lågpunkter som eventuellt byggs bort kan kompenseras för på andra ytor alternativt bedöms detta vatten kunna ledas vidare till Säveån som är en utpekad skyfallsled.

Olycksrisker

Risikutredningen har reviderats och utökats med de delar som länsstyrelsen efterfrågat.

Geoteknik

Se svar på yttrande från SGI (punkt 15).

Släckvatten

Det är möjligt att genomföra de åtgärder som föreslås. Planbeskrivningen kompletteras med en motivering.

15. SGI

Geoteknisk utredning

Ett skred utanför planområdet skulle genom omgivningspåverkan kunna påverka området. SGI efterfrågar därför ett klagörande av befintlig stabilitet strax öster om planförslaget.

Plankarta

I planbeskrivningen under ”Geotekniska åtgärder” framgår att den geotekniska utredningen visar att marken har fullgod säkerhet för befintliga och planerade förhållanden. För framtida förhållanden har stabilitetsberäkningar utförts för markhöjningar på 0,5 meter, motsvarande 10 kPa, samt med en variabel last om 10 kPa (för eventuella upplag eller uppställningsytor). Stabilitetsberäkningar har utförts med förutsättningen att tyngre byggnader och anläggningar kommer behöva pågrundläggas, vilket kommunen anger kommer säkerställas i bygglovsprocessen. Det står också att en upplysning har införts i planhandlingarna angående tillåtna marklaster”. SGI ser inte denna upplysning i plankartan och anser att ovanstående förutsättningar behöver säkerställas i plankartan.

Kommentar:

Den geoteknisk utredningen har reviderats. Planbeskrivningen kompletteras med information.

Plankartan kompletteras med en planbestämmelse (**n₁**) inom det norra området som anger att laster över 20 kPa utifrån befintliga marknivåer enligt till planen hörande grundkarta ska kompenseras för, om inte stabilitetsutredning kan visa på tillfredställande stabilitet för föreslagen åtgärd. Plankartan kompletteras även med villkor att startbesked inte får ges för bebyggelse med laster över 20 kPa förrän markens lämplighet har säkerställts genom stabilitetshöjande åtgärder (**a₃**).

Stadsbyggnadsförvaltningen anser inte att det i plankartan finns behov av att reglera pågrundläggning. Detta då byggnaders tekniska egenskaper regleras i 8 kap. PBL och preciseras i 3 kap. PBF samt i Boverkets bygg- och konstruktionsregler, BBR och EKS. Planbestämmelser om utförande ska inte reglera sådant som regleras av dessa byggregler.

Nedan följer precisionerna av egenskapskraven avseende bärförmåga, stadga och beständighet i PBF (2011:338).

7 § För att uppfylla det krav på bärförmåga, stadga och beständighet som anges i 8 kap. 4 § första stycket i PBL (2010:900) ska ett byggnadsverk vara projekterat och utfört på ett sådant sätt att den påverkan som byggnadsverket sannolikt utsätts för när det byggs eller används inte leder till:

1. att byggnadsverket helt eller delvis rasar,
2. oacceptabla större deformationer,
3. skada på andra delar av byggnadsverket, dess installationer eller fasta utrustning till följd av större deformationer i den bärande konstruktionen, eller
4. skada som inte står i proportion till den händelse som orsakat skadan.

Ett skred orsakat av tyngden av en byggnad skulle innebära att åtminstone punkt 1–3 frångås, och troligtvis även punkt 4. Kommunen har därmed lagstöd i att begära in geotekniskt underlag i bygglovsprocessen som visar på tillfredställande stabilitet enligt gällande krav för nya byggnader. Dubbelreglering är inte tillåtet och därför ska inga planbestämmelser om grundläggning införas i plankartan. Utöver det framgår det i Boverkets allmänna råd att kommunen så långt som möjligt bör undvika att ange planbestämmelser som pekar ut en speciell metod eller teknik. Den tekniska utvecklingen går hela tiden framåt med nya och mer effektiva lösningar som resultat och det är därför inte lämpligt att slå fast en specifik metod eller teknik i detaljplan.

Att tyngre byggnader behöver pålas är inget extraordinärt i Göteborgsområdet, utan det hör snarare till det normala på grund av förekomst av mäktiga lerområden. Kommunen anser att det i planprocessen är klargjort att utbyggnad enligt detaljplanen är genomförbart med fortsatt tillfredställande stabilitet. I bygglovsprocessen säkerställs stabiliteten genom att relevanta geotekniska handlingar begärs in, vilka måste visa på lämplig grundläggningsmetod som innebär att tillfredställande stabilitet uppnås.

Sakägare

Vid publicering på Stadens webbplats anges inte personuppgifter så som namn, fastighetsbeteckning eller adress. Synpunkterna finns i sin helhet på Stadsbyggnadsförvaltningen.

16. Fastighetsägare 1 på Orrebacksgatan

Fastighetsägare anser att det i externbullerutredningen saknas vilka ljudeffekter som använts för att beräkna ljudnivåerna för industribuller. Dessa bör listas i en bilaga.

Fastighetsägare ifrågasätter påståendet om att maximalnivåer beskrivs som ”endast marginellt högre än de ekvivalenta nivåerna eftersom bullret från anläggningen är kontinuerligt, utan stora märkbara nivåvariationer”. Det saknas beräkningsresultat som styrker påståendet och inte heller vilka källnivåer man använt sig av.

Det är uppskattningsvis 41 tunga fordon per natt. Det saknas en maximal nivå för dessa när de kör, men även för lastning och lossning, om det inte sker inom ett stängt utrymme.

Utöver detta menar fastighetsägare att det är många nätter med stark inversion på grund av att Säveån kyler ned luften ovan. Det gör att ljudet böjer sig ned mot Utby och det blir en signifikant högre ljudnivå än vad beräkningsmetoderna visar, trots att de räknar med medvind, dock mycket svag (3 m/s). Det saknas en beskrivning hur de lokala klimatförutsättningarna påverkar resultatet.

Kommentar:

Yttrandet har stämts av med konsult för bullerutredning. Maximalnivå från tunga transporter är inkluderat i bråkning vägbuller. Inom Renovas område sker transporter i låg hastighet och i huvudsak inomhus, all lossning sker inomhus.

Eventuell påverkan på lokala klimatberäkningar beaktas inte. Beräkningar utgår standardmässigt från fastlagda klimatförutsättningar vilka är kopplade till, och en förutsättning för, gällande bullerriktvärde.

17. Fastighetsägare 2 på Fyrisvägen

Geoteknik

Fastighetsägare ifrågasätter lämpligheten att exploatera ytterligare på grund av de dåliga geologiska förhållandena. Lerlagren ligger på en skarpt sluttande berggrund. Med försurningen har också kalk i leran lösts ut och kvicklera har skapats. Flera skred har inträffat vid ån. Väster om Lemmingsgatan måste kommunen schakta bort stora jordmassor för att minska markbelastningen, så inte klubbstugor och Lemmingsvallen skulle rasa ner mot ån.

Vid genomförandet av byggnation där ett ras skulle inträffa riskerar det att påverka stora delar av villaområdet norr om Säveån. Fastighetsägare menar att kommunen då ska bära ett strikt ekonomiskt ansvar för alla skador.

Trafik

Trafiksituationen är ohållbar vid Lemmingsgatan/Utbyvägen som inte är anpassade efter nuvarande trafiksituation. Bron på Lemmingsgatan skulle vara ett provisorium, men har blivit permanent. Utbyvägen skulle vara en lokalgata, men har blivit en tungt belastad väg med mycket tung trafik.

Den gamla vägreservationen från Mellbyleden vid gränsen till Partille borde användas.

Fastighetsägare 2 föreslår en alternativ lösning (kan läsas i sin helhet i yttrandet) för trafiken som kan finansieras av industrier vid Industrivägen och von Utfallsgatan.

Industribuller

Vid uppförandet av en ny skorsten behöver resonansfenomen i skorstenen beaktas. Det var problem under flera år med ett lågfrekvent dånande ljud vid

framför allt lågtryck. Det tog lång tid innan man fann orsaken och kunde åtgärda det.

Kommentar:

Geoteknik

Detaljplanearbetet har beaktat de geotekniska förhållandena som finns på platsen. Markförhållanden, jordens egenskaper och stabiliteten i området har analyserats. Utredningen visar att marken har en fullgod säkerhet för befintliga förhållanden och att variabel last om 20 kPa kan påföras området utan att stabiliteten äventyras. Laster ska i övrigt kompenseras för, alternativt föras ner i jordprofilen med pålning. Med anledning av den inkomna synpunkten kan nämnas att det i området inte har påträffats någon kvicklera. Exploatören ansvarar för att följa detaljplanen.

Trafik

Trafiksituationen vid Lemmingsgatan och Utbyvägen bedöms inte vara på grund av transporter till Renovas anläggning. Enligt gällande miljötillstånd ska Renova verka för att transporter till och från anläggningen inte sker via Utbyvägen. Planens genomförande bedöms på lång sikt endast innebära en mindre trafikökning jämfört med dagens situation.

Industribuller

Yttrandet har sänts till exploatör och berörda konsulter för kännedom och beaktande vid planens genomförande.

18. Industrifastigheter Storstad Sävenäs 169:1 HB (Areim AB)

Fastighetsägaren ett arrende för infart till fastigheten Sävenäs 169:1 för parkering, lastning och lossning för lastbilar. Arrendet behöver beaktas och illustreras i planhandlingarna då körytorna är viktiga för nuvarande hyresgäst. I planbeskrivningen beskrivs att arrendet ska behållas men i illustrationskartan är den ytan utmarkerad som en grönyta och inte som en infart.

Dessutom är det möjligt att uppföra byggnader utan någon form av höjd-begränsning. Illustrationskartan visar således inte en maximalt utbyggd detaljplan.

Någon analys av hur en ny byggnad som uppförs i direkt anslutning till intilliggande fastighet inte har gjorts. Fastighetsägaren menar att en byggnad som uppförs enligt plankartan skulle omöjliggöra infarten, vilket är i konflikt med arrendet. Det skulle även riskera att påverka vilken typ av verksamhet som kan bedrivas på fastigheten. Fastighetsägaren yrkar på att ytan inte planläggs eller planläggs som prickmark.

Konflikten med avtalet gäller dels på yta som idag är detaljpanelagd, men även på delar av yta som inte har någon gällande plan idag. Fastighetsägare ifrågasätter om syftet med detaljplanen är att säga upp avtalet, och önskar i så fall att det tas upp på ett möte som initieras av staden.

Arrendet (AL-20T19-0032) möjliggör även att det är möjligt att angöra ett annat arrende som vi har ingått med staden utanför denna detaljplan, Lägenhetsarrende AL-2010-0004. Det arrendet handlar även det om att möjliggöra parkering,

lastning och lossning till vår fastighet. Om arrendet som ligger inom detaljplanen omöjliggörs så innebär det även att det arrendet utanför planområdet omöjliggörs.

Fastighetsägare önskar en dialog med kommunen kring utveckling av området i stort och menar att det saknats en dialog med omkringliggande fastigheter som berörs av planen. Fastighetsägare vill enas om en framtida utveckling av området i stort som gynnar fastighetsägare och staden.

Kommentar:

Illustrationskartan justeras för att anpassas efter maximal utbyggnad av detaljplanen.

Marken där arrendet gäller är planlagd för parkändamål och tas med i rubricerad detaljplan för att anpassas efter befintlig användning. Marken ska kunna inkluderas till intilliggande industri eller avfallskraftvärmeverk, med syfte att detaljplanen ska vara flexibel. Arrendet bedöms inte påverkas av planens genomförande och det finns i dagsläget inga planer på att säga upp arrendet. Detaljplanens genomförande föreslår dock att allmännyttiga underjordiska ledningar hamnar inom mark som arrenderas av Areim. Det innebär en tillfällig påverkan på arrendet, vilket har stämts av med fastighetsägare.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en utökning och utveckling av befintligt avfallskraftvärmeverk och det har därför inte funnits någon avsikt att inkludera övriga fastigheter i närområdet. För åtgärder som kräver att en detaljplan upprättas, ändras eller upphävs så kan fastighetsägare ansöka om planbesked.

Grannkommuner

19. Partille kommun

Har inget att erinra i ärendet.

Kommentar:

Stadsbyggnadsförvaltningen noterar synpunkten.

Övriga

20. Naturskyddsföreningen i Göteborg

Är kritisk till detaljplanen. Detaljplanen saknar en MKB samt ansökan om nytt tillstånd för ny verksamhet.

Det saknas ett underlag på hur Göteborg och övriga ägandekommuner planerar att möta sina egna samt gemensamma mål kring minskad avfallsförbränning, men även relaterad ökning av matavfall och förpackningsinsamling. Även om den nya anläggningen siktar på det rimliga behovet att ha två nya produktionslinjer på plats inom 15 år då de två äldsta förbränningslinjerna behöver ersätta, så medför detaljplaneförslaget omfattande nyinvesteringar i avfallsförbränning vilket är i direkt strid mot stadens egna mål.

Som ett steg mot en mer konkret dialog inom Renovas kommunala ägare om dagens nivå och framtida mål för avfallsförbränning, föreslår föreningen att insamlingsvolymerna på fastighetsnivå översätts till CO₂ utsläpp för restavfall respektive minskat CO₂ för matavfall och förpackningar. Med en regelbunden

uppföljning av detta. I dialog med enskilda fastighetsägare, kommuninvånare och Renova, blir det lättare för kommuninvånare och företag att förstå behov av åtgärder vilka skulle gynna klimatet och på sikt sänka gemensamma hälso- och utsläppskostnader.

Naturskyddsföreningen i Göteborg vill även lyfta att Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 har som delmål under rubriken “Klimat” att producera energi enbart av förnybara källor. Därför anser föreningen att det vore en strategisk miss om staden med denna detaljplan investerar fast invånare och vår avfallshantering i fortsatt fjärrvärmeproduktion från förbränning av restavfall, och att vi därmed riskerar att nedprioritera åtgärder för att minska restavfall och att uppnå ökad återvinningsgrad med källsorterat avfall.

Naturskyddsföreningen i Göteborg ser en risk att detaljplanen kommer skapa en tröghet i att sträva efter en förbättring i arbetet kring minskat avfall och en utökning av befintliga anläggningar och samarbetsmetoder kan komma att bli ett egenvärde.

Kommentar:

En MKB har tagits fram efter samråd och läggs till i planhandlingarna. Ansökan om tillstånd kommer göras i ett senare skede.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en utökning och utveckling på lång sikt. Ur ett 50-årsperspektiv finns osäkerheter kring behovet av avfallshantering i Göteborgsregionen. Även om vi rör oss mot ett cirkulärt samhälle och materialåtervinning ökar bedömer Renova att det även i framtiden kommer finnas ett behov av att energiåtervinna avfall som inte är lämpligt att återvinna på annat sätt.

År 2022 anlidade Renova konsultföretaget PROFU för att ta fram övergripande scenarier för hur mängder brännbart kommunalt avfall och verksamhetsavfall skulle kunna utvecklas till år 2035 med fokus på Renovas tio delägarkommuner.

Arbetet baserades på bland annat data från Renova, ägarkommunernas avfallsplaner, lagstiftning och nationell avfallsstatistik och beräknades utefter omvärldsfaktorer såsom befolkningsökning, långsiktig tillväxt i regionens verksamheter, målsättningar för minskade avfallsmängder, skatt och utsläppsrätter, efterfrågan på fossilfri fjärrvärme, framtida sorteringskrav och krav på återvinning och återvunnet material i nya produkter. PROFU:s studie visade att trenden är att minskade mängder avfall per capita går till energiåtervinning både vad gäller kommunalt avfall och verksamheter. Samtidigt förväntas en inflyttning i regionen och en stark tillväxt inom tjänstesektor, vård och bygg vilket leder till ökade avfallsmängder. Beroende på vilken utveckling som faktiskt sker uppskattades behovet av energiåtervinning av avfall till mellan 375 000 och 600 000 ton per år 2035 vilket motsvarar 3 till 5 avfallspannor.

Baserat på detta bedömer Renova att det är rimligt att skapa förutsättningar i detaljplanen för att kunna ersätta de äldsta avfallspannorna då dessa är uttjänta och planera för möjlighet till drift av fyra pannor 2035. Förväntade hårdnande miljökrav skulle kunna leda mot en konsolidering av energiåtervinning av avfall i

samhället mot färre och större anläggningar vilket är ytterligare en anledning till att möjliggöra en bibehållen kapacitet vid Sävenäs även i framtiden.

Yttrandet har sänts till exploatör och berörda konsulter för kännedom och beaktande vid planens genomförande.

Ändringar

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att det med följande ändringar är lämpligt att gå vidare med förslaget. Anpassningar av byggrätten har även gjorts efter verksamhetens behov, vilket framkommit efter samrådet.

Utöver mindre justeringar föreslås följande:

- Följande utredningar har reviderats; dagvatten- och skyfallsutredning, luftutredning, PM geoteknik, externbullerutredning, mobilitet- och parkeringsutredning.
- En miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram.
- Planbeskrivningen har kompletterats.
- Högsta tillåtna höjd för skorsten sänks med 11 meter.
- Markreservat (**u₁**) för Göteborg Energis ledningar inom planområdets sydöstra del tas bort, ledningsrätter för ledningarna tas fram inför granskning enligt överenskommelse med ledningsägare och Renova. Ledningarna har en direkt koppling till verksamheten.
- Markreservat (**u₁**) för ledningar som korsar sydvästra delen av planområdet anpassas efter flytt av ledningar.
- Planområdet utökas med cirka 50 m² i sydvästra delen av planområdet och planläggs med markreservat (**u₁**) för flytt av Kretslopp och vattens ledning.
- Gräsyta i nordvästra delen av planområdet som bedömts vara en viktig skyddszon mot Natura 2000-område säkras i plankartan.
- Plankartan kompletteras med skyddsbestämmelse för att säkra avrinningsvägar vid skyfall.
- Plankartan kompletteras med planbestämmelser om tillåtna laster.
- Plankartan kompletteras med skyddsbestämmelse om att belysningsmaster ska riktas in mot verksamheten för att minska störning på Natura 2000-område.
- Användningen avfallsanläggning (**E₂**) läggs till även i södra delen av planområdet, vilket stämmer överens med gällande användning (sortering farligt avfall) som finns i södra delen av planområdet.
- Byggrätten i norra delen av planområdet utökas med 3000 m², vilket bedömts som rimligt i förhållande till fastighetens storlek.

- Högsta tillåtna nockhöjd inom 30 meter från Natura 2000-område sänks med 15 meter för att minska risken för skuggning mot naturmarken.
- Högsta tillåtna nockhöjden i sydöstra delen av planområdet höjs med 30 meter för att inte befintlig bebyggelse ska bli planstridig, samt anpassas till högsta tillåtna nockhöjden strax väster om.
- Byggrätten för befintlig pumpstation utökas med 290 m² vilket bedömts som rimligt i förhållande till fastighetens storlek.
- Byggrätten för byggnadsverk över von Utfallsgatan sänks med 200 m².

Björn Fallström
Planchef

My Andreasson
Planarkitekt

Bilagor

- ***Lista över samrådsrets***
- ***Länsstyrelsens yttrande med dess bilagor.***

Sändlista

Kommunala nämnder och bolag m.fl.

Kretslopp och vatten
Exploateringsförvaltningen
Kulturförvaltningen
Miljöförvaltningen
Räddningstjänsten storgöteborg
Stadsfastighetsförvaltningen
Socialförvaltningen Nordost

Statliga och regionala myndigheter m.fl.

Försvarmakten Högkvarteret HKV
Lantmäterimyndigheten
Luftfartsverket
Länsstyrelsen
Swedavia
Castellum
Trafikverket

Sakägare

Utsänt enligt fastighetsförteckning

Grannkommuner

Partille kommun

Göteborgs kommun
stadsbyggnad@stadsbyggnad.goteborg.se

Förslag till detaljplan för avfallskraftvärmeverk vid von Utfallsgatan inom stadsdelen Sävenäs i Göteborgs kommun, Västra Götalands län

Handlingar daterade maj 2024 för samråd enligt 5 kap. 11 och 11 c §§
plan- och bygglagen (PBL 2010:900), utökat förfarande

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap. 14 § plan-
och bygglagen (PBL 2010:900).

För att planförslaget inte ska riskera överprövning vid ett antagande
behöver kommunen till granskningsskedet bearbeta förslaget i de
delar som berör MKN vatten, skyfall, olycksrisker samt geoteknik.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11
kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör MKN
vatten samt hälsa och säkerhet måste lösas på ett tillfredsställande
sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte
skall prövas av Länsstyrelsen.

Motiv för bedömningen

Prövningsgrunder redovisar Länsstyrelsens synpunkter vilka ska
uppfyllas för att det antagna planförslaget inte ska riskera
överprövning. Råd och synpunkter handlar om anvisningar för att
planförslaget ska uppfylla lagstiftningens krav.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10 §

Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagandebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna.

- Riksintresse
- Mellankommunala frågor och regionala förhållanden
- Miljökvalitetsnormer (MKN)
- Strandskydd
- Hälsa och säkerhet

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget strider mot prövningsgrunden för MKN samt hälsa och säkerhet.

MKN Vatten

Dagvattenhantering

Enligt 2 kap. 10 § PBL får planläggning inte medverka till att en miljökvalitetsnorm, MKN, enligt 5 kap Miljöbalken överträds. Kommunen måste därför i sitt underlag visa hur planerade åtgärder påverkar vattenkvalitén inom de vattenförekomster som kan beröras av planområdet samt hur de påverkar möjligheterna att nå uppsatta MKN för Vatten. Kommunen ska i sitt underlag visa på vilka grunder bedömningen har gjorts, med avseende på såväl ytvatten som grundvatten. Bedömning ska göras på kvalitetsfaktornivå. Det är dessutom viktigt att man även belyser påverkan på eventuella hydromorfologiska vattenkvalitetsfaktorer och inte bara vattenkvalitet.

Planområdet består redan idag av mestadels hårdgjorda ytor och tillägget innebär därför att hårdgöringsgraden av planområdet enbart kommer att utökas marginellt. Trots detta innebär exploateringen att det finns ett ytterligare fördröjningsbehov på 320 m³. Dagvattnet från planområdet avleds idag till två separata ledningssystem. Delområde D, med befintlig anläggning, avvattnas till det kombinerade ledningsnätet som går till Ryaverket, med Rivö Fjord som recipient. Övriga delar av planområdet Delområde A, B och C avvattnas via kommunala ledningsnätet till den närliggande recipienten Sävåån. Kommunen behöver säkerställa rening av vattnet innan det når recipienten Sävåån. Länsstyrelsen anser med anledning av detta att mark avsedd för dagvattenhantering behöver reserveras och förses med bestämmelser på plankartan. Då mängden föroreningar i dagvattnet ökar för flera parametrar utan

rening efter genomförandet av planen, så är det av stor vikt att kommunen säkerställer att de planerade dagvattenlösningarna kommer att genomföras. Länsstyrelsen anser vidare att reningsbehovet för planområdet behöver redovisas separat för varje avrinningsområde. Detta för att man skall kunna göra en bedömning av vad den verkliga belastningen för Sävån blir av det tillkommande dagvattnet.

Vidare anser Länsstyrelsen att en tydligare beskrivning av planerad dagvattenhantering behöver lyftas in i planbeskrivningen. Det behöver också, i planbeskrivningen, finnas en motivering och slutsats avseende om miljö kvalitetsnormer för vatten bedöms kunna påverkas av detaljplanen. Planbeskrivningen behöver också uppdateras med nu gällande miljö kvalitetsnormer för dagvattnets alla recipienter, även berörda slutrecipienter.

Hälsa och säkerhet

Skyfall

Enligt kommunen kan en robust höjdsättning, som medför att vatten inte ansamlas intill byggnader samt säkerställer avrinningsvägar mot Sävån, genomföras och leda till en säker situation vid skyfall. Den höjdsättning som kommunen bedömer är kritisk för att situationen vid skyfall ska vara acceptabel behöver säkerställas i plankartan.

Eftersom kommunen bedömer att verksamheten är samhällsviktig är det motiverat att ge verksamheten ett högre skydd avseende skyfall.

Olycksrisker

Då kommunen bedömer att verksamheten är samhällsviktig är det också motiverat att ge verksamheten ett högre skydd avseende olycksrisker. Exempelvis kan det då vara skäligt att utreda ytterligare skyddsåtgärder mot olyckor med farligt gods på rangerbangården.

Beräkningar av olycksrisker kopplade till rangerbangården utgår från en tidigare genomförd riskutredning, där resultatet för beräknad individrisk avseende Västra stambanan antas vara representativt även för risker på Sävenäs rangerbangård. Länsstyrelsen delar inte uppfattningen att det går att tillämpa resultatet även för rangerbangården. Riskerna är troligen avsevärt högre för rangerbangården än beräkningarna för individrisk för transporter som färdas längs med Västra stambanan. På

rangerbangården förekommer farligt gods oftare och under längre tid (stillastående vagnar), och det sker omlastning av gods, byte av vagnar, flera olika spår som korsas etc. som ökar sannolikheten för en olycka. Eftersom säkerställda åtgärder är relativt väl tilltagna och förväntas ge ett gott skydd mot många olika olycksscenarier bedöms beräkningarna dock ha mindre betydelse. Länsstyrelsen efterfrågar dock en bedömning av om explosionsrisker motiverar ytterligare åtgärder.

Geoteknik

Länsstyrelsen har samrått med Statens geotekniska institut (SGI) i ärendet och som har lämnat ett yttrande daterat 2024-06-13.

I sitt yttrande efterfrågar SGI bland annat ett klargörande av befintlig stabilitet strax öster om planförslaget. SGI lyfter också att stabilitetsberäkningar har utförts med förutsättningen att tyngre byggnader och anläggningar kommer behöva pågrundläggas, vilket kommunen anger kommer säkerställas i bygglovsprocessen. SGI anser att ovanstående förutsättningar behöver säkerställas i plankartan.

Länsstyrelsen delar SGI:s åsikt och hänvisar till SGI:s yttrande i sin helhet.

Råd enligt PBL och MB

Naturvärden

En viktig planeringsförutsättning är planområdets närhet till Säveån. Säveån utgör Natura 2000-område och ån och strandzonen är av riksintresse för naturvärden enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Ån och strandzonen omfattas också av strandskydd, som återinträder i planområdet vid aktuell planläggning.

Länsstyrelsen noterar att inga stabilitetshöjande åtgärder behövs i strandzonen eller närmare ån. Mot den här bakgrunden bedömer Länsstyrelsen att påverkan på Natura 2000-området och riksintresseområdet uteblir.

Länsstyrelsen ser inga hinder mot att strandskydd upphävs på det sätt som anges i planbeskrivningen och som framgår av plankartan.

Trafik

Trafikverket har lämnat ett yttrande daterat 2024-06-17 som Länsstyrelsen hänvisar till i sin helhet.

Trafikverket påpekar i sitt yttrande att byggnaden överstiger 20 meters höjd och kan därmed påverka CNS-utrustningen och att en flyghinderanalys behöver tas fram.

För övrigt noterar Trafikverket att planen inte medger någon inskränkning på riksintresset för kommunikation och att föreslagna skyddsåtgärder avseende närhet till rangerbangården och en eventuell olycka med farligt gods är rimliga. Trafikverket ser också positivt på servitutet som upprättas mellan Utfallsgatan och järnvägen men vill gärna se några visuella förtydligande kring den.

Släckvatten

Enligt släckvattenutredningen ska anläggningen anpassas så att släckvatten kan hållas kvar inom fastigheten, på ytor eller i ledningssystem, eller i fördröjningsmagasin. Länsstyrelsen efterfrågar att kommunen inkluderar en bedömning av vilka möjligheter som finns att åstadkomma dessa åtgärder för släckvattenhantering inom ramen för detaljplanen.

Synpunkter enligt annan lagstiftning

Vattenverksamhet

Stabilitetshöjande åtgärder

Av underlaget framgår det att det finns en framtida risk kopplat till stabiliteten i slänterna ner mot Säveån. Om det i samband med projektering och byggskede framkommer att det finns behov av att utföra stabilitetshöjande åtgärder i och/eller intill Säveån skall detta samrådas med Länsstyrelsen.

Åtgärder i vattenområdet är i de flesta fall anmälningspliktigt hos Länsstyrelsen eller tillståndspliktigt hos mark- och miljödomstolen. Samråd bör ske med Länsstyrelsen i god tid innan planerade åtgärder ska utföras. Eventuella arbeten i ytvatten ska beskrivas samt hur dessa avses att hanteras gällande anmälan eller tillstånd enligt 11 kap miljöbalken. Eventuella vattenverksamheter och tillstånd koppade till dessa inom planområdet, skall beskrivas i

underlaget. Detta för att det skall finnas stöd för åtgärderna i detaljplanen inför kommande tillståndsprövningar

Grundvatten

Vid åtgärder som till exempel schaktning, pålning eller anläggande av byggnader med djup grundläggning, till exempel källare eller underjordiska garage, kan bortledning av grundvatten under anläggningsskedet och/eller driftsskedet bli aktuellt. Länsstyrelsen upplyser om att åtgärder som kan innebära bortledning av grundvatten innebär en vattenverksamhet som regleras i 11 kap Miljöbalken. Bortledning av grundvatten är tillståndspliktig om det inte är uppenbart att vare sig allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. I det fall åtgärden bedöms vara tillståndspliktig ska samråd utföras i tidigt skede med Länsstyrelsens vattenvårdsavdelning. Det är verksamhetsutövarens ansvar att göra denna bedömning.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att förslaget innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens åsikt. Ett avgränsningssamråd har genomförts med Länsstyrelsen 2023-11-06.

De som medverkat i beslutet

Företrädare för natur- och vattenavdelningen samt enheten för samhällsskydd och beredskap har bidragit till beredningen av detta yttrande. Detta yttrande har beslutats av planhandläggare Zilka Cosic.

Zilka Cosic

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilaga för kännedom

Kopia av yttrande till Länsstyrelsen från:

Trafikverket, 2024-06-17

SGI, daterat 2024-06-13

Kopia till

Trafikverket, Lars Olsson

SGL, Maria Kristensson och Ulrika Isacsson

Länsstyrelsen/

Naturavdelningen, Martin Goblirsch

Vattenavdelningen, Stina Schött

Samhällsskydd och beredskap, Dea Ternström

Funktionschef Plan och bygg, Nina Kiani Janson